

Checklist voor instellingen voor volwassenen met een lichamelijke of verstandelijke beperking

Locatie

Datum

Inspecteur

1. Algemene hygiëne

1.2 Persoonlijke hygiëne van medewerkers

- Medewerkers zijn op de hoogte hoe infectieziekten worden overgebracht en welke preventieve maatregelen er zijn.
- Haren zijn kort of bijeengebonden in een staart of met een schone strakke hoofddoek.
- Open wondjes zijn afgedekt met waterafstotende pleister.
- Er worden eenmalige zakdoeken gebruikt die na gebruik weggegooid worden.
- Tijdens de uitvoering van verzorgende, verpleegkundige of medische handelingen worden: o er geen kunstnagels gedragen, zijn de nagels kort en vrij van nagellak; o er geen hand- en polsieraden gedragen.
- De handen worden op de juiste momenten en op de juiste wijze gewassen.
- Alleen bij niet zichtbaar vuile handen wordt een door het Ctgb toegelaten handalcohol gebruikt.
- Indien er handcrème wordt gebruikt, wordt bij voorkeur een tube gebruikt.
- Handschoenen worden gedragen als er mogelijk contact is met lichaamsvloeistoffen, zoals bij o het helpen van cliënten op het toilet; o het schoonmaken of desinfecteren van voorwerpen of oppervlakken waar lichaamsvloeistoffen op zitten; o het sorteren van de vuile was.
- Alleen handschoenen die voldoen aan de volgende criteria worden gebruikt: o poedervrije latex of nitril; o NEN normen EN 420, EN 455 en EN 374; o verpakking met CE-markering; o verpakking met naam en adres van de producent (als dit geen adres binnen de EU is, moet ook de naam en het adres van de EU-vertegenwoordiger vermeld zijn).
- Contact met deurklinken, telefoons en andere apparaten en materialen wordt vermeden als er handschoenen worden gedragen.
- Handschoenen worden eenmalig gebruikt en per cliënt verwisseld en binnenstebuiten uitgetrokken zonder hierbij de polsen aan te raken.
- Bij verzorgende, verpleegkundige en medische handelingen wordt dagelijks en bij zichtbare vervuiling met lichaamsvloeistoffen schone kleding aangetrokken. Reservekleding is beschikbaar.
- Bij verzorgende, verpleegkundige en medische handelingen wordt kleding met korte mouwen gedragen of de mouwen worden opgerold tot boven de ellebogen wanneer handen of kleding in aanraking kunnen komen met lichaamsvloeistoffen.
- Er worden geen sjaals, vesten of andere loshangende accessoires gedragen die tegen de cliënt aan kunnen komen.
- Er wordt een beschermend wegwerpschort gedragen als er kans is op verontreiniging van de kleding met lichaamsvloeistoffen.

1.2 Huishoudelijk afval

- Er wordt voorkomen dat huishoudelijk afval zich ophoopt op plaatsen waar dierplagen bij kunnen.

1.3 Voedselveiligheid

- Er is bepaald volgens welke Hygiëncode er op de locatie wordt gewerkt, welke alle voedselprocessen van de locatie dekt.
- Iedereen die is betrokken bij het voedselproces werkt volgens de Hygiëncode.

1.4 Dieren

- Er is een hygiënebeleid voor de omgang met dieren om het risico op verspreiding van infectieziekten tussen dieren onderling en tussen dieren en mensen zo klein mogelijk te maken.

2. Hygiene van cliënten

2.1 Persoonlijk hygiëne van cliënten

- Elke cliënt heeft zijn persoonlijke toiletartikelen zoals een kam, zeep, handdoeken, washandjes, een tandenborstel en tandpasta, gebittenbakje en schoonmaakmiddel voor kunstgebit, eventueel scheerbenodigdheden en een nagelknippertje.
- Persoonlijke toiletartikelen van cliënten worden zijn gescheiden bewaard van die van andere cliënten.
- De cliënten leren hun handen te wassen na: o na een toiletbezoek; o voor én na het eten; o na niezen, hoesten en afvegen van de neus; o na contact met vuile kleding, afval en zand.
- De cliënten krijgen uitgelegd dat ze moeten hoesten of niezen in een zakdoek, elleboogplooï, hand, en niet moeten niezen in de richting van iemand.
- Cliënten worden gestimuleerd om zich regelmatig te wassen en tanden te poetsen en worden geholpen als zij het zelf niet kunnen.

2.2 Ernstig vervuilde cliënten

- Er worden maatregelen getroffen, voordat de vervuilde cliënt in contact komt met andere cliënten, om verspreiding van ziekteverwekkers te voorkomen.

2.3 Seksuele voorlichting

- Cliënten worden geïnformeerd over het belang van veilige seks.
- Cliënten krijgen condooms en voorlichting over soa's indien nodig, of condooms worden op een toegankelijke plek gelegd.

3. Medische en verpleegkundige zorg

3.1 Verpleegkundige handelingen

- Nieuwe werkinstructies en protocollen voor verpleegkundige handelingen worden beoordeeld door een deskundige op het gebied van infectiepreventie.
- Protocollen bevatten de juiste hygiëne- en infectiepreventiemaatregelen op het gebied van de voorbereiding van de verpleegkundige handeling:
 - o Voordat men begint worden alle benodigdheden binnen handbereik klaargezet, op een schone ondergrond (zoals een schone handdoek).
 - o Een afvalzakje wordt binnen handbereik geplaatst, zodat vuile materialen direct weggegooid kunnen worden.
 - o De houdbaarheidsdatum van alle materialen worden vóór elke handeling gecontroleerd.
 - o De verpakkingen van steriele materialen wordt gecontroleerd op beschadiging en of ze ongeopend zijn.
 - o Tocht wordt voorkomen tijdens de handeling.
 - o Er wordt op hygiënische wijze omgegaan met steriele materialen.
 - o De handen worden voor iedere verpleegkundige handeling gedesinfecteerd, voordat men handschoenen aantrekt.
- Protocollen bevatten de juiste hygiëne- en infectiepreventiemaatregelen tijdens de verpleegkundige handeling:
 - o Handschoenen worden gedragen als de handen in contact kunnen komen met lichaamsvloeistoffen.

- o Een wegwerpschort wordt gedragen als kleding besmet kan raken met lichaamsvloeistoffen.
- o Er wordt een mondneusmasker met spatscherm of losse veiligheidsbril gedragen als er tijdens de handeling lichaamsvloeistoffen in het gezicht kunnen spatten.
- o Tijdens het dragen van handschoenen wordt contact met oppervlakken zoveel mogelijk vermeden.
- o Waar nodig worden aansluitpunten van materialen gedesinfecteerd voordat nieuwe worden aangesloten.

- Protocollen bevatten de juiste hygiëne- en infectiepreventiemaatregelen over hoe te handelen na de verpleegkundige handeling:
 - o Materialen en instrumenten voor eenmalig gebruik worden na gebruik direct weggegooid.
 - o Na het uittrekken van de handschoenen worden de handen gewassen of gedesinfecteerd.
 - o Op materialen die na openen beperkt houdbaar zijn, wordt de naam van de cliënt, datum en tijd van opening genoteerd.

3.2 Steriele instrumenten en materialen

- De houdbaarheidsdatum van steriele instrumenten en materialen wordt periodiek en voor gebruik gecontroleerd.
- Steriele instrumenten worden stofvrij en droog opgeslagen en op een manier dat zij niet beschadigd kunnen worden.
- De instrumenten en materialen worden niet gebruikt als de verpakking, beschadigd, gescheurd, deels geopend, vochtig, of vuil is geworden.

3.3 Omgang met scherp afval

- Er worden alleen veilige naaldsystemen gebruikt met een ingebouwde beveiliging.
- Hoesjes worden nooit terug op de naald geplaatst.
- Naalden en andere scherpe wegwerpinstrumenten die de huid of slijmvliezen doorboren worden direct na gebruik in een naaldcontainer gegooid.
- Alleen naaldcontainers met een UN keurmerk worden gebruikt.
- Het deksel van de naaldcontainer zit goed vast.
- Naaldcontainers worden vervangen als deze tot de maximale vullijn vol zit.

3.4 Prik-, snij-, bijt- en spataccidenten

- Er is een protocol ontwikkeld voor prik-, snij-, bijt- en spataccidenten en de medewerkers zijn hiervan op de hoogte.

3.5 Een infectieziekte in uw instelling

- Infectieziekten worden volgens de regels van het 'LCI-draaiboek Wet publieke gezondheid, artikel 26 meldingen instellingen', gemeld.
- Gegevens worden zo goed mogelijk verzameld bij het bestrijden van een infectieziekte om dit door te geven aan de GGD.
- Samen met de arts en de deskundigen van de GGD wordt bepaald welke maatregelen er genomen worden.
- Medewerkers worden gestimuleerd om ernstige infecties (aan de handen), steenpuisten, acute en aanhoudende diarree te melden.
- Als een cliënt of een medewerker een BRMO heeft wordt er altijd een deskundige infectiepreventie ingeschakeld van de regionale GGD.

4. Schoonmaken en desinfecteren

4.1 Desinfecteren

- Er wordt alleen gedesinfecteerd na het schoonmaken.
- Oppervlakken besmet met bloed of andere lichaamsvloeistof worden gedesinfecteerd.

- Indien er sprake is van een (vermoedelijke) infectieziekte wordt alleen gedesinfecteerd als de GGD dit aanraadt.
- Bij het desinfecteren worden wegwerphandschoenen gedragen en na afloop worden de handen gewassen met water en zeep.
- Desinfectiemiddelen worden gebruikt volgens de gebruiksaanwijzingen.
- Alleen middelen die door het Ctgb zijn toegestaan worden gebruikt voor het desinfecteren.

4.2 Schoonmaaktips

- Er wordt volgens een schoonmaakschema gewerkt dat uitlegt hoe en op welke manier er wordt schoongemaakt.

4.3 Omgaan met schoonmaakmaterialen

- Er wordt voorkomen dat ziekteverwekkers worden verspreid via schoonmaakmaterialen. Er wordt alleen gewerkt met schone materialen.

5. Bouw en inrichting

5.1 Algemene eisen

- In gemeenschappelijke ruimtes liggen gladde en goed schoon te maken vloeren.

5.2 Toiletten

- Vloeren en wanden waar urine tegenaan kan spatten zijn makkelijk schoon te maken en nemen geen vocht op.
- Er is een wastafel met stromend water, een zeepdispenser en handdoekjes (liefst wegwerphanddoekjes).
- In de gemeenschappelijke (dames)toiletten zijn er speciale afvallemmers voor maandverband en tampons.

5.3 Verschoonplek

- Aankleedkussens of bad brancards zijn onbeschadigd en goed schoon te maken.
- Er is een wastafel met stromend water, een zeepdispenser en handdoekjes. Gebruik bij voorkeur wegwerphanddoekjes of anders katoenen handdoeken en vervang deze minimaal elk dagdeel.
- Er staat een luieremmer of pedaalemmer met voetbediening in de buurt van de verschoonplek.

5.4 Douche- en badruimte

- Vloeren en wanden waar water tegenaan kan spatten zijn makkelijk schoon te maken en nemen geen vocht op.
- Er is een afvallemmer voorzien van een plastic zak en het liefst ook een voetpedaal.

5.5 Keuken

- De vloer is goed schoon te maken.
- De wand boven het aanrechtblad is glad tot een hoogte waar water en etenswaren tegenaan spatten.
- Er is een wastafel met stromend water, een zeepdispenser en handdoekjes of er wordt gebruik gemaakt van katoenen handdoeken en vervang deze minimaal elk dagdeel.
- De afvallemmer heeft een voetpedaal en is voorzien van een plastic zak.

5.6 (Medische) behandelruimte

- Wand en vloeren zijn van een glad, niet-absorberend materiaal dat goed schoon te maken is.

- Er is een behandeltafel of -stoel van niet-absorberend materiaal dat onbeschadigd en goed schoon te maken is.
- Er is een gelegenheid om de handen te wassen met een wastafel met stromend water, liefst een no-touch kraan, een zeepdispenser met papieren wegwerpdoekjes, en een dispenser met handdesinfecterend middel.
- Er is een afvallemmer met plastic zak die men kan openen zonder de handen te gebruiken.

5.7 Separeelcel

- Wanden en vloeren zijn van een glad, niet-absorberend materiaal dat goed schoon te maken is.
- De matras heeft een afwasbare hoes.
- Fixatiemateriaal is goed schoon te maken.

5.8 Snoezelruimte

- alle materialen in deze ruimte zijn onbeschadigd en goed schoon te maken.

5.9 Kleine zwembaden

- De wanden en bodem van het zwembadje zijn van glad materiaal gemaakt.
- Het bad wordt minimaal dagelijks gevuld met vers drinkwater.
- Bad materialen (zoals trapjes en speelgoed) zijn van een materiaal gemaakt dat goed schoon te maken is.
- Er kunnen geen (huis)dieren bij het badje komen.

5.10 Binnenmilieu

- Er is een goed werkend ventilatiesysteem dat 24 uur actief is.
- Alle ruimtes worden minstens één keer per dag gelucht. Met voorkeur ook tijdens het drogen van de was, koken, douchen, klussen en indien er bij veel mensen in het één pand zijn.
- Instructies voor mechanisch ventilatiesystemen uit deze richtlijn worden gebruikt.
- Temperatuur in de ruimtes is overdag op 20 graden en in de slaapkamers op 17 graden ingesteld en wordt niet lager dan 15 graden.

5.11 Legionellapreventie

- Legionellarisicoanalyse wordt uitgevoerd indien de instelling onder het drinkwaterbesluit valt.
- Een beheersplan wordt opgesteld op basis van de risicoanalyse met de maatregelen tegen de groei van bacteriën.
- De risicoanalyse en het beheersplan worden opgesteld door een BRL 6010-gecertificeerd bedrijf.
- Maatregelen en controles worden uitgevoerd volgens het beheersplan.
- Een logboek van het beheersplan wordt bijgehouden.